

Ірина КОРОБОВА,
orcid.org/0000-0001-8253-9330
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української та іноземних мов
Національного університету фізичного виховання і спорту України
(Київ, Україна) ira_korobova@ukr.net

МОБІЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Вища школа сьогодні постійно шукає ефективних способів впровадження науки. Якісна освіта виступає для кожного як своєрідний засіб самореалізації й самоствердження, оскільки людина розкриває власні здібності у праці в умовах ринкової економіки. У зв'язку з глобалізацією і формуванням суспільства на основі ціннісних знань створюється концептуальне підґрунтя для системного підходу у використанні смарт технологій. Мета статті полягає у виявленні як позитивних, так і негативних сторін доцільності використання смартфонів для вивчення іноземної мови у закладах вищої освіти. Об'єктом дослідження є навчальний потенціал індивідуальних мобільних пристроїв. Предметом – використання індивідуальних мобільних пристроїв як ефективного засобу вивчення іноземної мови. У роботі використано такі методи дослідження: логічне узагальнення, порівняння та систематизацію, експериментальне дослідження та переклад. Наш практичний досвід показує, що сучасний здобувач освіти не задовольняє своїх навчальних потреб у повній мірі без смартфона. Цей сучасний пристрій майже 24 години знаходиться поряд і є вкрай необхідним у швидкому пошуку необхідної інформації та виконання практики у додатках. Одним із новітніх підходів для опанування англійської мови як іноземної є використання додатку інтерактивної платформи MyEnglishLab. Застосування додатку можливе як на заняттях у закладах освіти, так і самостійно поза ними. Додаток передбачає індивідуалізацію навчальної діяльності, оптимізацію засвоєння мовних та граматичних структур. Завдання для практики призначаються викладачем, і є також можливість встановлювати час і визначати кількість спроб, що значно оптимізує управління навчальним процесом. Використання інтерактивної платформи MyEnglishLab на заняттях допомагає зробити заняття цікавим і незабутнім. Виконуючи завдання після встановленого часу на занятті, платформа передбачає підвищення мотивації до опанування іноземної мови. Смарт технології на заняттях з іноземної мови є необхідними, але потрібно пам'ятати про доцільне і обґрунтоване їх використання з метою якісної підготовки майбутніх фахівців.

Ключові слова: смарт технології, смартфон, іноземна мова, вища освіта, здобувач освіти.

Ірина КОРОБОВА,
orcid.org/0000-0001-8253-9330
PhD in Philology,
Associate Professor at the Department of Ukrainian and Foreign Languages
National University of Physical Education and Sport of Ukraine
(Kyiv, Ukraine) ira_korobova@ukr.net

MOBILE TECHNOLOGIES AS AN INVISIBLE COMPONENT FOR FOREIGN LANGUAGE LEARNING

Higher education today is constantly looking for effective ways to implement science. Quality education acts for everyone as a kind of means of self-realization and self-affirmation, as a person reveals his abilities at work in the conditions of a market economy. In connection with globalization and the formation of a society based on valuable knowledge, a conceptual basis for a systematic approach to the use of smart technologies is created. The purpose of the article is to identify both positive and negative aspects of the feasibility of using smartphones for foreign language learning in higher education institutions. The object of research is the educational potential of individual mobile devices. The subject is using individual mobile devices as an effective means of learning a foreign language. The following research methods are used in the work: logical generalization, comparison and systematization, experimental research, and translation. Our practical experience shows that the modern student does not fully satisfy his educational needs without a smartphone. This modern device is close by for almost 24 hours and is indispensable in quickly finding the necessary information and performing practice in applications. One of the newest approaches to learning English as a foreign language is the use of MyEnglishLab interactive platform application. The application can be used both during classes in educational institutions and independently outside them. The application provides for the individualization of educational activities and optimization of learning language and grammar structures. The teacher assigns tasks for

practice, and it is also possible to set the time and determine the number of attempts, which significantly optimizes the management of the educational process. Using MyEnglishLab interactive platform in classes helps to make classes interesting and memorable. By completing tasks after the set time in class, the platform provides increasing motivation to master a foreign language. Smart technologies in foreign language classes are necessary, but it is necessary to remember their appropriate and justified use for quality training of future specialists.

Key words: smart technologies, smartphone, foreign language, higher education, student.

Постановка проблеми. Швидкі темпи розвитку людства зумовлюють використання все нових підходів до опанування знань. Вища школа сьогодні постійно шукає ефективних способів впровадження науки. Конкурентний фахівець у своїй галузі – це людина, яка може вирішити проблеми і з користю для себе, і безпосередньо для суспільства на основі професійних знань. Якісна освіта виступає для кожного як своєрідний засіб самореалізації й самоствердження, оскільки людина розкриває власні здібності у праці в умовах ринкової економіки. У зв'язку з глобалізацією і формуванням суспільства на основі ціннісних знань створюється концептуальне підґрунтя для системного підходу у використанні смарт технологій.

Аналіз досліджень. Як зарубіжні, так і вітчизняні науковці присвячують свої наукові розробки питанню ролі та значення смарт технологій у навчальному процесі. Так, серед українських вчених, варто згадати І. Свириденко, О. Кравець, які досліджували смарт технології у навчанні іноземних як одного із найефективніших способів поліпшення мовної компетентності; І. Зачепу, яка вивчала питання викладання і вивчення (другої) іноземної мови за допомогою цифрових медіа ресурсів; Л. Мороз, В. Ковалюк. І. Масло, які стверджують, що застосування мобільних додатків містить у собі великий потенціал для підвищенні ефективності процесу вивчення іноземних мов та вдосконалення іншомовної підготовки; Н. Прокопчук, яка аналізує ефективність використання смартфонів на уроках англійської мови. А серед зарубіжних – Дж. Тракслер, Х. Джарвіс, М. Файн, які вказують на унікальність мобільного навчання порівняно з традиційними і сучасними методами, такими як e-learning та змішане навчання.

Смартфон, як одна із передових технологій, дуже швидко вдосконалюється через виконання нових функцій. Однак на сьогодні недостатню вивченим залишається питання значення смартфонів на знаннях з іноземної мови у закладах вищої освіти, що і зумовлює актуальність дослідження.

Мета статті полягає у виявленні як позитивних, так і негативних сторін доцільності використання смартфонів для вивчення іноземної мови у закладах вищої освіти. Об'єктом дослідження

є навчальний потенціал індивідуальних мобільних пристроїв. Предметом – використання індивідуальних мобільних пристроїв як ефективного засобу вивчення іноземної мови.

Методи дослідження. В роботі використано логічне узагальнення, порівняння та систематизацію, а також методи експериментального дослідження та перекладу.

Виклад основного матеріалу. Існує велика кількість додатків, що реалізують ідеї навчання іноземної мови з використанням технічних засобів на платформі мобільних пристроїв. Разом з тим потенціал розширення можливостей навчання мови полягає не тільки в продовженні вже існуючих ідей на мобільній платформі, розробці мобільних додатків для навчання, а й в реалізації принципово нових моделей навчання, можливих з використанням мобільних пристроїв. У своїй основі ці моделі можуть бути пов'язані з розширенням середовища навчання іноземної мови, що описується як з позицій розширення можливостей комунікативної взаємодії з носіями мови, так і з позицій побудови нових способів розширення словникового запасу, вивчення нових слів (Гром'як, 2012).

Мобільні технології в освіті базуються в основному на використанні мобільних телефонів, які в силу постійного вдосконалення можуть розглядатися не тільки як засіб зв'язку, а і як засіб навчання. Функціонал сучасних мобільних телефонів дійсно вражає широтою: плеєр, фотоапарат, мобільний браузер для виходу в Інтернет, комунікатор, органайзер, диктофон і т. д. Не можна також забувати про спеціалізовані мобільні додатки, які постійно створюються та удосконалюються (Вах, 2003: 16).

Мобільне навчання – це сучасний напрям в освіті, характерною ознакою якого є створення нового освітнього середовища. Завдяки поширеності мобільних технологій та постійному зростанню функціональності мобільних пристроїв, експерти ЮНЕСКО в галузі освіти пропонують використовувати їх потенціал для підвищення якості та доступності освіти, а також побудови індивідуальної траєкторії навчання (Мороз та ін., 2023: 225).

А. Кукулска-Хулме (Kukulaska-Hulme, 2014:74) зауважує, що основа мобільного навчання пови-

нна складатися з 4 частин: мудрість викладача (його особиста роль і досвід); особливості девайсів; мобільність учнів (включає місця і час, коли вони можуть навчатися, культурні аспекти, внутрішню мотивацію); розвиток мови (завдяки різкому стрибку в технологіях стало можливим використання соціальних мереж для вивчення мови в її актуальному стані).

Л. Найсміт зазначає, що мобільне навчання це підхід на основі діяльності учнів; процес навчання побудований на біхевіористичній моделі: стимули проважують рефлекси, які в свою чергу, приводять до підкріплення; у даному підході стимулами є завдання, які запропоновані учневі, а рефлекси – рішення учня. Зворотній зв'язок системи підкріплює результат (Марченко, 2020).

Цифрові носії дуже універсальні і не фіксуються на певному типі технічного пристрою. Використання на одному занятті різних цифрових носіїв, переключення уваги з одного на інший робить заняття більш цікавішим та змістовно (інформаційно) наповненим. Так, наявність інтернет-доступу в навчальній аудиторії дозволяє за допомогою персональних смартфонів, планшетів виконувати конкретні завдання чи то шукати потрібну (додаткову) інформацію та презентувати результати своєї роботи (як індивідуальної так і групової) на інтерактивній дошці. Цифрові носії використовуються для того, щоб спонукати студентів до активної комунікації та кооперативного вивчення (другої) іноземної мови як в аудиторії, так і поза нею. Тут слід враховувати, якими вміннями та навичками (технічними, мовленнєвими) мають володіти чи вже володіють студенти, щоб використання цифрових носіїв якісно покращило процес навчання, а отримані компетенції вони вмільо застосували на практиці, тобто в реальному процесі іншомовного спілкування (Зачепа, 2018).

Вивчення іноземної мови за допомогою мобільних пристроїв – цікавий, легкодоступний і порівняно новий спосіб навчання іноземної мови, який набирає популярність серед багатьох користувачів смартфонів і планшетних комп'ютерів, однак поки не широко розповсюджений серед школярів. Навчання англійської мови передбачає, що процес буде безперервним, а значить, навчання за допомогою мобільних технологій, з використанням гаджетів, які завжди під рукою, є чудовою нагодою підвищення якості та інтенсивності навчання (Марченко, 2020).

Доведено, що у порівнянні із традиційними методами навчання смарт-технології мають значні переваги. Вони дозволяють тренувати різні види мовної діяльності та змінювати їх у різних

поєднаннях, допомагають зрозуміти мовні явища, формують мовні навички, створюють середовище спілкування та автоматизують мовні дії (Свириденко, Кравець, 2023: 56).

Крім того, смартфони мають низку інших переваг: портативність та легкість користування; залучення до процесу вивчення іноземної мови та підвищення мотивації; забезпечення багатого і ширшого навчального середовища; уможливлення ефективності процесу засвоєння мовленнєвих навичок, особливо письма; допомога залишатися організованими. Застосовувати смартфон можна в будь-якому розділі навчальної програми. Але найдоречніше, на нашу думку, пов'язати використання смартфона з самостійною роботою, що спрямована на формування самостійності та творчих задатків (Прокопчук, 2018: 211).

О. Чельцова вказує на наступні переваги використання смартфона під час вивчення англійської:

– Екологічно. Замість того, щоб роздрукувати тонни листів із завданнями або картки, можна встановити пару додатків на смартфон.

– Швидко. Не потрібно постійно перегортати зошити в пошуку потрібного слова або правила, просто відкрийте додаток в смартфоні.

– Зручно. Де б ви не були, куди б не йшли – смартфон ви завжди носите з собою, а це значить, що англійською можна займатися в будь-який час.

– Цікаво і захопливо. Одне з великих переваг мобільних додатків – вони зтягають вас у дивовижний, пізнавальний світ англійської мови, і ви просто не можете звідти вирватися, вам хочеться ще і ще.

– Безкоштовно. Зараз з'явилося дуже багато безкоштовних додатків, які тільки бери і використовуй.

– Віддалено. Можливість використовувати додаток не тільки на занятті, а також вдома, загалом – всюди, де ви візьмете з собою телефон. Плюс для деяких додатків не потрібне підключення до інтернету (Чельцова, 2022).

Крім переваг, ця технологія має ряд недоліків, серед яких:

– падіння зору через постійне використання мобільних пристроїв. Якщо на занятті контролювати цей процес можливо, то за межами закладу освіти він стає неконтрольованим;

– на занятті здобувачі освіти можуть використовувати власні гаджети в цілях розваги, а не навчання;

– на думку викладачів, вони і самі непогано можуть забезпечити своїх підопічних достатніми знаннями, а «електронні помічники» будуть тільки відволікають. Існує й інша думка, що мобільні пристрої можуть замінити викладачів;

– одночасна зарядка декількох пристроїв в умовах класної кімнати або аудиторії;

– інформаційна небезпечність, під якою мається на увазі, що студенти можуть знайти невідповідний контент на просторах всесвітньої мережі Інтернет;

– особисті дані можуть бути вкрадені, якщо мережа, недостатньо захищена;

– небезпека вірусів, які можуть привести пристрій у непридатність;

– не всі програми, які зараз представлені в «магазинах додатків» безкоштовні (Kukulka-Hulme, 2014).

Наш практичний досвід показує, що сучасний здобувач освіти не задовольняє своїх навчальних потреб у повній мірі без смартфона. Цей сучасний пристрій майже 24 години знаходиться поряд і є вкрай необхідним у швидкому пошуку необхідної інформації та виконання практики у додатках.

Сьогодні дуже поширеними є спеціальні додатки для вивчення іноземної мови, серед яких популярними залишаються Busuu, Duolingo, Memrise, Babbel, DROPS, LingQ, Beelinguapp, BBC Learning English. У додатках легко орієнтуватися та зручно запам'ятовувати слова за допомогою постійних повторень. Вони розраховані на студентів всіх рівнів – від початківців до просунутих. Вважаємо, що основним недоліком таких додатків є те, що деякі блоки працюють на основі підписки.

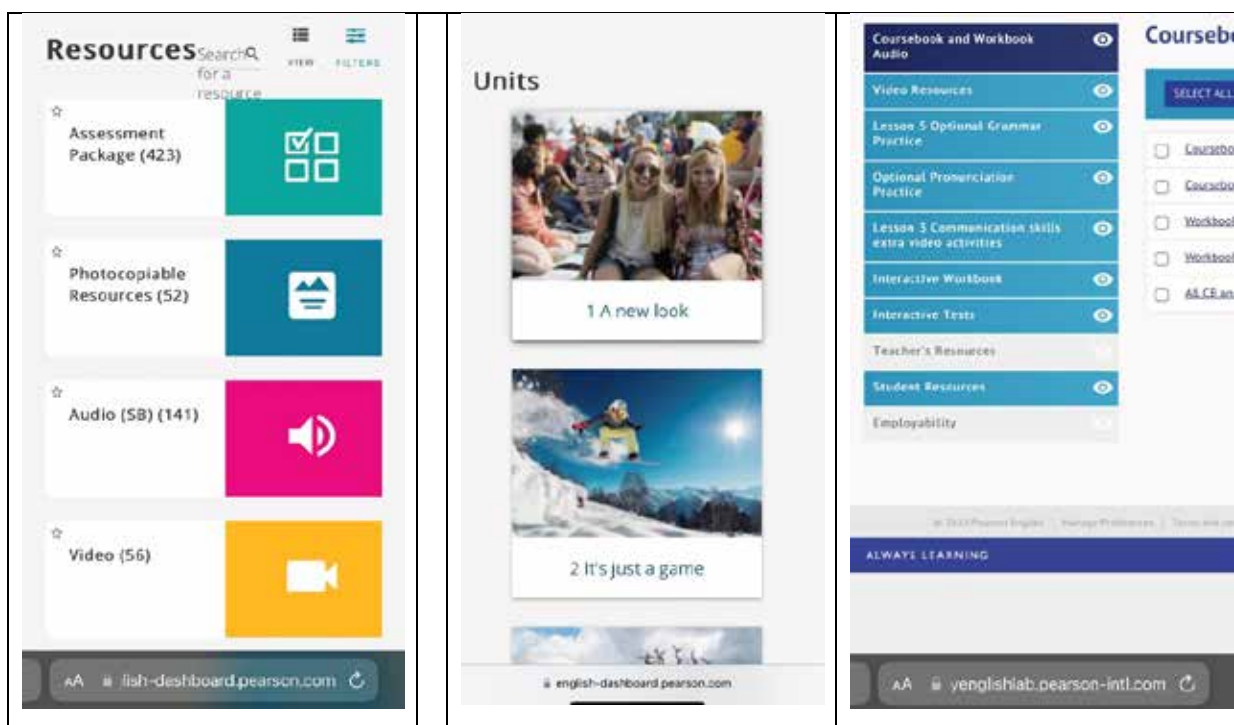
Останні події у світі та нашій державі, змушують викладачів закладів вищої освіти шукати нових та ефективних засобів навчання іноземній мові. Одним із новітніх підходів для опанування англійської мови як іноземної є використання додатку інтерактивної платформи MyEnglishLab (приклад 1).

Застосування додатку можливе як на заняттях у закладах освіти, так і самостійно поза ними. Додаток передбачає індивідуалізацію навчальної діяльності, оптимізацію засвоєння мовних та граматичних структур. Завдання для практики призначаються викладачем, і є також можливість встановлювати час і визначати кількість спроб, що значно оптимізує управління навчальним процесом.

Використання інтерактивної платформи MyEnglishLab на заняттях допомагає зробити заняття цікавим і незабутнім. Виконуючи завдання після встановленого часу на занятті, платформа передбачає підвищення мотивації до опанування іноземної мови.

Вважаємо, що додаток MyEnglishLab є дуже ефективним для вивчення мови, тому що надає можливість доступу до платформи цілодобово. Здобувач освіти може сам контролювати час практики та кількість завдань.

Смарт технології на заняттях з іноземної мови є необхідними, але потрібно пам'ятати про доцільне і обґрунтоване їх використання з метою якісної підготовки майбутніх фахівців.

Приклад 1. Інтерактивна платформа MyEnglishLab у смартфоні

Висновки. Важко уявити сьогодні здобуття ґрунтовної освіти без застосування смарт технологій. Смарт технології підвищують мотивацію, сприяють ефективному опануванню знань і формування практичних навичок, передбачають індивідуалізацію та самостійність. Вивчення іноземних мов також крокує поряд із розвитком передових технологій. Смартфон – це необхідна річ кожного здобувача освіти, адже він за секунди може вирішити навчальне завдання. Величезна кількість додатків у смартфоні для вивчення іноземних мов розрахована як на початківця, так і на студента із

ґрунтовним багажем знань. Яскравим прикладом додатку у телефоні для ефективного вивчення англійської мови може бути інтерактивна платформа MyEnglishLab. Студенти мають доступ до практик у будь-який зручний час. Ця платформа є невід'ємним елементом формування та розвитку комунікативних навичок і на заняттях з іноземної мови. Однак варто враховувати усі позитивні та негативні сторони використання смарт технологій у процесі навчання іноземній мові студентів закладів вищої освіти з метою досягнення позитивних результатів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гром'як М., Василенко Я., Галан В., Чорний В. Проблеми впровадження та використання електронного навчання у вищих навчальних закладах. 2012. URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vchdpu/ped/2012_97/Butyr.pdf.
2. Зачепа І. М. Використання цифрових медіа ресурсів на заняттях з іноземної мови. 2018. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/38352/1/%D0%92%D0%D0%B8.pdf>.
3. Марченко В. М. Індивідуальні мобільні пристрої як засіб інтенсифікації навчального процесу. 2020. URL: <file:///C:/Users/48728/Desktop/339162743.pdf>.
4. Мороз Л., Ковалюк В., Масло І. Використання мобільних додатків у процесі вивчення англійської мови. *Інноватика у вихованні*. 2023. Вип. 17. С. 224–230. URL: <https://ojs.itup.com.ua/index.php/iiu/article/view/514/443>.
5. Прокопчук Н. Використання смартфонів на уроках англійської мови у ЗНЗ. Актуальні питання гуманітарних наук, 2018. Вип 19, том 1. С. 210–214.
6. Свириденко І. М., Кравець О. Є. Використання SMART-технологій на уроках іноземної мови при формуванні мовної компетентності учнів основної школи. *Імідж сучасного педагога*. 2023. (1(208)). С. 51–57. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-1\(208\)-51-57](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-1(208)-51-57).
7. Чельцова О. В. Можливості практичного застосування смартфонів на уроках іноземної мови. 2022. URL: <https://naurok.com.ua/mozhlyvosti-praktichnogo-zastosuvannya-smartfoniv-na-urokah-inozemno-movi-272374.html>.
8. Bax S. CALL – past, present, and future. *TESOL Quarterly*. 2003. № 1, Vol. 31. Pp. 13–28.
9. Kukulska-Hulme A. Smart Devices or People? A Mobile Learning Quandary. *International Journal of Learning and Media*. 2014. Vol. 4. № 3-4. Pp. 73–77.
10. O'Keeffe M., Dubicka I., Rosenberg M. Business Partner C1 Coursebook with MyEnglishLab. Pearson Educated Limited, 2020. 172 p

REFERENCES

1. Hromiak M., Vasylenko Ya., Halan V., Chorni V. (2012) Problemy vprovadzhennia ta vykorystannia elektronnoho navchannia u vyshchikh navchalnykh zakladakh [Problems of implementation and use of e-learning in higher educational institutions]. URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vchdpu/ped/2012_97/Butyr.pdf. [in Ukrainian].
2. Zachepa I. M. (2018) Vykorystannia tsyfrovyykh media resursiv na zaniattiakh z inozemnoi movy [Using digital media resources in foreign language classes]. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/38352/1/%D0%92%D0%B8.pdf>. [in Ukrainian].
3. Marchenko V. M. (2020) Indyvidualni mobilni prystroi yak zasib intensyfikatsii navchalnoho protsesu [Individual mobile devices as a means of intensification of the educational process]. URL: <file:///C:/Users/48728/Desktop/339162743.pdf>. [in Ukrainian].
4. Moroz L., Kovaliuk V., Maslo I. (2023) Vykorystannia mobilnykh dodatkivu protsesi vyvchennia anhliskoi movy [Using mobile applications in the process of learning English]. *Innovatyka u vykhovanni*, 17. 224–230. URL: <https://ojs.itup.com.ua/index.php/iiu/article/view/514/443>. [in Ukrainian].
5. Prokopchuk N. (2018) Vykorystannia smartfoniv na urokakh anhliskoi movy u ZNZ [The use of smartphones in English language classes at the ZNZ]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 19 (1). 210–214. [in Ukrainian].
6. Svyrydenko I. M., Kravets O. Ye. (2023) Vykorystannia SMART-tekhnologii na urokakh inozemnoi movy pry formuvanni movnoi kompetentnosti uchniv osnovnoi shkoly [The use of SMART technologies in foreign language lessons in the formation of language competence of primary school students]. *Imidzh suchasnoho pedahoha*. 1(208). 51–57. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-1\(208\)-51-57](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-1(208)-51-57). [in Ukrainian].
7. Cheltsova O. V. (2022) Mozhlyvosti praktychnoho zastosuvannya smartfoniv na urokakh inozemnoi movy [Possibilities of practical use of smartphones in foreign language lessons]. URL: <https://naurok.com.ua/mozhlyvosti-praktichnogo-zastosuvannya-smartfoniv-na-urokah-inozemno-movi-272374.html>. [in Ukrainian].
8. Bax S. (2003) CALL – past, present and future. *TESOL Quarterly*, 1, Vol. 31.13–28.
9. Kukulska-Hulme A. (2014) Smart Devices or People? A Mobile Learning Quandary. *International Journal of Learning and Media*, 4. № 3–4. 73–77.
10. O'Keeffe M., Dubicka I., Rosenberg M. (2020) Business Partner C1 Coursebook with MyEnglishLab. Pearson Educated Limited. 172 p.